

Dkt. Robert C. Newman, Injili za Synoptic, Hotuba ya 1, Utafiti wa Kihistoria wa Yesu

© 2024 Robert Newman na Ted Hildebrandt

Habari za asubuhi. Hii ni rekodi ya kozi yangu ya Injili ya Synoptic, niliyofundishwa mara kadhaa katika Seminari ya Theolojia ya Biblia katika vitongoji vya Philadelphia. Mungu akipenda, tutajaribu kuzungumzia mada 12 kubwa hapa.

Tutaanza na Yesu wa kihistoria, tutaangalia kidogo mitazamo ya kitheolojia kuhusu Yesu, na kisha tuangalie baadhi ya picha za Yesu zinazopendekezwa na deism, mantiki, idealism, mapenzi, na shaka. Kisha tutaangalia kidogo hali ya sasa kuhusu Yesu, baadhi ya vitabu maarufu ambavyo vimetoka katika kizazi kilichopita, na labda tutaangalia kwa ufupi Semina ya Yesu, tutarudi na kutoa muhtasari kuhusu maisha ya Yesu ya kiliberali, na kadhalika. Hiyo ndiyo mada yetu kubwa ya kwanza kati ya takriban 12.

Kisha tutachukua muda kuangalia kipindi cha kati ya Agano, na kisha utawala wa Waajemi, na Wagiriki, na Wahasmoni, na Warumi, fikiria kidogo kuhusu matarajio ya kimasihwa wakati wa Yesu, na kisha kwenda zaidi ya huduma ya Yesu ili kuangalia mwisho wa taifa la Kiyahudi, na kisha kilichotokea baada ya kuanguka kwa Yerusalemu. Kisha tutafanya moja kati ya matatu yetu, naamini ni, kuangalia ufafanuzi, utangulizi wa ufafanuzi, fikiria kidogo kuhusu jinsi tunavyotafsiri masimulizi katika Injili, na kuangalia Mathayo 2 wakati wa ziara ya mamajusi. Kisha, tutarudi kwenye kile ninachokiona kama kazi yetu ya aina ya usuli na kuangalia taarifa tulizonazo kuhusu uandishi na tarehe ya Injili za muhtasari.

Kisha tutaangalia kifungu kingine; tutaangalia jinsi ya kutafsiri mifano na kutazama mfano wa Yesu wa karamu ya ndoa katika Mathayo sura ya 22. Kisha, katika mada yetu ya sita, ukipenda, tutaangalia Injili kama kazi za fasihi. Kisha, ya saba, tutaangalia tatizo la muhtasari.

Kisha, jiografia ya Palestina, nchi nzima na Yerusalemu, inafanana sana na Palestina kwa kipindi chote; ni wazi, Yerusalemu ni tofauti kidogo. Tutaangalia baadhi ya vipengele vya kisiasa pia. Kisha, tutaangalia masimulizi manne ya kibiblia hapa.

Tutaangalia jinsi ya kutafsiri simulizi za miujiza na kuangalia tukio la pepo na nguruwe katika Marko 5, mstari wa 1 hadi 20. Kisha, tunataka kufikiria kidogo kuhusu theolojia ya kibiblia ya sinoptiki, tukiangalia hasa kile Yesu anachosema kuhusu ufalme. Kisha, kama kifungu chetu cha nne, tunataka kuangalia jinsi ya kutafsiri simulizi zenye utata na kuangalia tukio katika Luka 11 ambapo Yesu anashutumiwa kuwa, tunapaswa kusema nini, amepewa nguvu na Beelzebuli.

Na mwishowe, tunataka kufunga mjadala wetu kwa kuangalia ukosoaji wa fomu na ukosoaji wa urekebishaji. Kwa hivyo huo ndio mpango wetu ukipenda. Mungu akipenda, tutataka kujaribu kutekeleza hilo.

Kwa hivyo, hebu tuangalie mada ya kwanza, ambayo tunaiita Yesu wa kihistoria. Sasa, isipokuwa umeishi maisha yaliyohifadhiwa sana, unajua kwamba watu wana mitazamo tofauti sana kuhusu Yesu. Baadhi ya haya yanachochewa na dini yao au mtazamo wao wa ulimwengu, na wengine wanadai kuwa wanapambana kwa uaminifu na data ya kihistoria.

Naam, tutatoa mtazamo mfupi wa baadhi ya mitazamo ya kisasa yenye ushawishi. Tutaanza na mitazamo ya kidini na data ya kibiblia kimsingi, na kwa hili, lazima uisome na ujifunze mwenyewe, na mtu yeyote anaweza kufanya hivyo. Itachukua muda, lakini data ya kibiblia inamlenga Yesu, ambaye kwa namna fulani ni Mungu kamili na mwanadamu kamili, na hatutazungumzia hilo.

Hiyo ni theolojia. Mambo mengine yatajitokeza, bila shaka, katika mjadala wetu wa injili za muhtasari. Njia mbadala zingine za kidini zinaweza kugawanywa katika makundi mawili makubwa.

Mojawapo ni kwamba Yesu ni mwanadamu tu, si Mungu kwa maana yoyote halisi, na nyingine ni kwamba Yesu ni Mungu kwa maana fulani, lakini si kwa maana ya kibiblia ya kuwa, unajua, mtu mmoja wa Mungu wa utatu na Mungu kamili na mwanadamu kamili. Kwa hivyo, mtazamo wa haraka sana wa kwanza wa haya. Yesu alikuwa mwanadamu tu, si Mungu kwa maana yoyote halisi.

Tunaanza na maoni moja au mawili kuhusu ukanaji Mungu. Ni wazi kwamba, katika ukanaji Mungu, mtazamo ni kwamba hakuna Mungu, kwa hivyo Yesu hawezi kuwa Mungu kwa maana yoyote wakati huo, na kwa hivyo Yesu alikuwa mwanadamu tu, na wakanaji Mungu wengi, kwa kweli, wamedai kwamba Yesu alikuwa wa kubuni, kwamba hajawahi kuwepo kabisa. Kwa kweli, wazo hili la Yesu wa kubuni lilikuwa wakati mmoja mtazamo wa kawaida wa kikomunisti.

Sijui wanasimama wapi sasa kuhusu swali hilo. Mtazamo wa pili wa aina tofauti kabisa, lakini bado chini ya wanadamu pekee, si Mungu kwa maana yoyote halisi, ni ule wa Uislamu. Katika Uislamu, Uislamu unaamini katika Mungu, ingawa ni wa Mungu mmoja tu, si wa Utatu.

Wanaamini kwamba Yesu alikuwa nabii wa kweli, kwamba alizaliwa na bikira, jambo ambalo hawadai kwa ajili ya manabii wengine wowote, na kwamba alifanya miujiza, jambo ambalo hawadai hata kwa ajili ya Muhammad. Naam, wao. Quran haidai kwa ajili ya Muhammad.

Baadhi ya Hadithi zinasema hivyo, na zinadai kwamba Yesu siku moja atarudi kutawala kama Masihi, lakini yeye si Mungu. Kama nilivyosema, Allah ni mmoja tu, na hana mwana, na pia wanadai, labda kuna ubishi kuhusu hili, lakini huu ni usomaji wa jumla wa Quran, kwamba Yesu hakufa msalabani, bali alinyakuliwa hadi mbinguni, na mbadala wake akawekwa mahali pake. Kwa hivyo, hiyo ni safari fupi ya Uislamu.

Mengi zaidi yanaweza kusemwa kuhusu yoyote kati ya haya. Nenda kwa mawili kati ya hayo ambayo yamekua moja kwa moja kutoka kwa Ukristo, na la kwanza kati ya haya ndilo ninaloliita uliberali wa zamani. Huu ni aina ya uliberali huria iliyoibuka kutoka kwa Ukristo huko nyuma, labda tayari ilianza mwanzoni mwa miaka ya 1700, lakini ikipata mvuke mwishoni mwa miaka ya 1700 na kisha kuendelea hadi miaka ya 1800 na hata hadi karne ya 20.

Kimsingi, uliberali wa zamani unaamini kwamba Injili zina nyenzo nyingi za hadithi kwa sababu miujiza haitokei. Naam, ni wazi kabisa kwamba ikiwa miujiza haitokei, kwa kuwa Injili zina miujiza mingi, haiwezi kutegemewa sana. Kwa hivyo, madai yao ni kwamba Mungu yupo, sawa? Mungu alifanya kazi kwa njia ya Mungu kupitia Yesu, lakini kwa namna fulani watu hawakumwelewa, na alifanywa mungu na Wakristo wa kwanza wa Mataifa.

Alikuwa aina fulani ya mwalimu wa maadili, kama labda mtazamo wa kawaida katika uliberali wa zamani, na kwamba alikuwa na Mungu zaidi ndani yake kuliko wengine. Ninaamini alikuwa Harry Emerson Fosdick ambaye alisema kwamba Yesu alikuwa wa kimungu, lakini pia mama yangu, kitu cha aina hiyo. Kwa hivyo, Yesu alikufa msalabani kama mfano, lakini ufufuo wake ni ufufuo wa kiroho tu.

Hata Karl Barth aliwahi kuulizwa na Carl Henry, naamini kama mwandishi wa habari angekuwa kaburini asubuhi ya Pasaka, je, angekuwa na chochote cha kuripoti? Na Barth hangejibu hilo moja kwa moja. Endelea na maendeleo ya uliberali wa zamani, ambao mara nyingi huitwa neo-orthodoksi, na huo una mitazamo mbalimbali pia. Wakati mmoja, Bultmann hata alifikiriwa kuwa neo-orthodoksi, ingawa baadaye, hilo kwa ujumla liliondolewa.

Mtazamo sawa wa Injili na uliberali wa zamani, yaani, kwamba miujiza haitokei na kadhalika, lakini imani mpya ya kiorthodoksi inahisi kwamba Yesu wa historia si muhimu sana kama Kristo wa imani, kwa hivyo huwa unapata aina hii ya mbinu ya ngazi mbili ya mambo, na Wakristo wanapaswa kupendezwa na Kristo wa imani badala ya Yesu wa historia. Hii inaonekana kuwa jaribio la kuokoa, ukipenda, maadili ya kidini huku ukikubali kile kinachoitwa historia ya kisayansi ambapo miujiza haitokei. Kwa hivyo huo ni mtazamo wa kimbunga sana wa mbinu nne tofauti za wazo kwamba Yesu ni mwanadamu tu lakini si Mungu kwa maana yoyote halisi.

Aina ya pili ya kategoria ni kwamba Yesu ni Mungu kwa namna fulani, lakini si kwa maana ya kibiblia. Na hapa tunawaangalia kwanza Mashahidi wa Yehova. Mashahidi wa Yehova wanaamini katika Mungu anayefanya miujiza, n.k., ingawa Mungu ni kama Mungu wa Uislamu kwa maana kwamba yeye ni mmoja tu.

mungu mdogo , ukipenda. Katika mojawapo ya mapendekezo, na sijui kama hii ndiyo rasmi kwa sasa, Yesu ni aina fulani ya kuzaliwa upya, tunaweza kusema, hawatumii neno hilo, la malaika mkuu Mikaeli, kwamba Mikaeli aliondolewa kuwepo lakini nguvu yake ya uhai iliwekwa ndani ya Yesu wakati huo kama alivyoundwa ukipenda. Na kwamba na malaika mkuu huyu Mikaeli, ndivyo Yehova Mungu alivyounda vitu vyote.

Alikuwa wakala wa Mungu katika uumbaji. Kwa hivyo, ninajaribu kushughulikia baadhi ya vifungu vya Biblia vinavyomwonyesha Yesu kama wakala wa Mungu katika uumbaji. Kwa hivyo, Yesu, kwa maoni ya Mashahidi wa Yehova, si Mungu Mwenyezi, na hapaswi kuabudiwa.

Alizaliwa na bikira, alifanya miujiza, na akafa msalabani; kwa sababu fulani, mwili wake unayeyuka kaburini, lakini siku moja atarudi kuanzisha ufalme wa kidunia kwa ajili ya mashahidi wake waaminifu, Mashahidi wa Yehova, toleo la Yesu ni la kimungu kwa namna fulani lakini si kwa maana ya kibiblia. Umormoni. Nitajaribu kuepuka kuvutiwa na Umormoni hapa, ambalo nimefanya kazi kubwa kuhusu historia yao, lakini Kitabu cha Mormoni ni cha kawaida, kwa mtazamo wake kuhusu Utatu.

Yesu anaonekana kama aliyezaliwa na bikira, Masihi, mtenda miujiza aliyefufuka kutoka kwa wafu. Lakini wana maandiko mengine ya baadaye. Wana kazi inayoitwa Lulu ya Thamani Kuu na kazi nyingine inayoitwa Mafundisho na Maagano, na kulingana na maandiko haya ya baadaye, mafundisho ya Wamormoni ni kwamba wanadamu wanaweza kuwa miungu kama Yesu alivyofanya, na kama Baba alivyofanya, kwamba Baba alikuwa mwanadamu hapo awali.

Yesu alikuwa mwanadamu tu wakati alipokuwa duniani, ingawa hakuwa wa kawaida kwa kuwa alikuwa mwana mzaliwa wa kwanza wa kiroho wa baba yake na mama yake wa kiroho mbinguni. Alitumwa kutoka mbinguni Mariamu alipochukua mimba, na tangu kupaa kwake, amekuwa mungu. Hata hivyo, kifo chake kinatuokoa tu kutoka kwa dhambi ya asili, na tunapaswa kufanya kazi nyingi iliyobaki ili kumridhisha Mungu na kuingia katika kiwango cha juu zaidi cha mbinguni.

Ninaorodhesha kategoria ya tatu hapa chini ya Yesu na Mungu kwa maana fulani lakini si kwa maana ya kibiblia: harakati ya Enzi Mpya. Harakati ya Enzi Mpya ni kundi tofauti sana la mitazamo ambayo, ukipenda, ina sifa ya mchanganyiko wa mitazamo ya Magharibi kuhusu utu na aina hiyo ya kitu, pamoja na vipengele vinavyotokana na Uhindu na Ubuddha, kwa kawaida kuzaliwa upya. Kwa ujumla, Yesu anaonekana kama mmoja wa wakubwa, lakini kwa kawaida, si mkuu zaidi, wa kile wanachokiita

mabwana waliopaa, wale ambao, kupitia juhudi zao za kiroho na mwangaza, wamepanda juu zaidi ya kiwango cha wanadamu wengi.

Wewe pia, katika harakati za Enzi Mpya, unaweza kuwa mungu kupitia mbinu moja au zaidi zinazotofautiana kutoka guru hadi guru. Neno Kristo katika harakati za Enzi Mpya kwa kawaida hutumika kwa kiwango cha mwangaza wa kiroho na haikuwa ofisi iliyokuwa ikishikiliwa na Yesu pekee. Nina PowerPoint kidogo kwenye tovuti yetu ya IBRI inayoitwa Yesu katika Enzi Mpya, ambayo inaonyesha maoni ya Yesu na walimu wawili wa Enzi Mpya, Edgar Cayce na Benjamin Crimm.

Kwa hivyo, hiyo ni aina ya ziara fupi ya kile tunachoweza kukiita mitazamo mbalimbali ya kidini. Hiyo haitoi wigo mzima lakini inakupa wazo la utofauti uliopo. Tunataka kufikiria baadaye kuhusu kile tunachoweza kukiita mitazamo inayodaiwa kuwa ya kihistoria.

Katika miaka 200 iliyopita, kumekuwa na majaribio mengi ya kumtoa Yesu halisi wa kihistoria, ambaye inadaiwa ni tofauti kabisa na mtu aliyeonyeshwa katika Injili. Majaribio haya mara kwa mara yanadhania kwamba miujiza haitokei. Hayangelazimika kufanya hivyo, lakini hiyo ni sifa ya mfululizo huu wote kwa sababu yamekanushwa na sayansi kwa namna fulani ili Injili, kama nilivyosema hapo awali, zikiwa zimejaa miujiza, zisiweze kutegemewa.

Watetezi wa mitazamo kama hiyo hukubali baadhi ya nyenzo za Injili na kukataa zingine, na hutofautiana ni zipi wanazokubali na zipi wanazikataa, ingawa wanakubaliana katika kukataa miujiza. Tutatoa mifano hapa ambayo ni sifa ya harakati mbalimbali za kifalsafa katika miaka 200 iliyopita, tangu kabla ya 1800. Albert Schweitzer, katika kitabu chake kilichoandikwa baada ya 1900 kinachoitwa *The Quest of the Historical Jesus*, anajadili zaidi ya wasifu 100 wa Kristo, ukipenda.

Nakumbuka niliposoma hili kwa mara ya kwanza muda mrefu uliopita kwamba unaposoma sura ya kwanza, pia, inatisha kidogo. Unasema, wow, vipi kama Yesu angekuwa hivi kweli? Lakini baada ya kusoma 50 au 75 kati yao, ungesema, hawa jamaa wote wanapiga risasi gizani. Wametupa kitu ambacho ni muhimu kwa Ukristo, na kisha kimsingi wanazunguka-zunguka baada ya hapo, licha ya ukweli kwamba watu hawa ni werevu, na wengi wao ni wasomi wakubwa sana.

Naam, tutaangalia, na tutaainisha kila moja ya aina hizi kwa mtazamo wa kifalsafa, ingawa watu wanaofanya hivi si wanafalsafa, lakini kimsingi walishikilia aina fulani ya falsafa ya aina hiyo. Kwa hivyo tunaanza na uungu, kwanza kabisa. Uungu unamwona Mungu kama muumbaji, lakini yeye ni aina ya muumbaji wa saa.

Anaunda ulimwengu, lakini kisha hajisumbui nao baada ya hapo. Yeye ni mtu ambaye haingilii katika mambo ya wanadamu, kama vile ingekuwa kikwazo kwa mtengenezaji wa saa kulazimika kuendelea kufungua sehemu ya nyuma ya saa na kucheza na vitu

vilivyomo ndani. Kwa hivyo, wanaoamini Mungu wanafikiri kwamba itakuwa kikwazo kikubwa cha Mungu anayeendelea kufanya miujiza katika ulimwengu.

Nadhani hawazingatii uwezekano kwamba ulimwengu unaweza usiwe saa, lakini unaweza kuwa kitu kama gitaa, au fidla, au mchezo shirikishi ambapo umeundwa kwa ajili ya mchezaji, ukipenda, ambaye pia ni mtengenezaji katika kesi hii, kuingilia kati kufanya mambo mbalimbali na kifaa hiki mahususi, ulimwengu. Naam, tukirudi kwenye mada yetu, tunataka kufikiria kidogo kuhusu Hermann Samuel Reimarus na kitabu chake, ambacho kwa kweli kilikuwa mkusanyiko wa vipande. Kitabu kizima alichokuwa ameandaa hakikuchapishwa kamwe, lakini kitabu hicho kinaitwa Vipande vya Wufenbüdel na kilichapishwa kuanzia 1774 hadi 1778.

Haikuchapishwa hadi baada ya Reimarus kufariki, na ilichapishwa vipande vipande, na labda jambo zima hatimaye lingechapishwa isipokuwa majibu ya vipande vilivyochapishwa. Viwili ambavyo tungependezwa navyo hapa ni vile vinavyomhusu Yesu. Kimoja kati ya vipande hivi kinaitwa Kuhusu Hadithi ya Ufufuo, na kingine kinaitwa Malengo ya Yesu na Wanafunzi Wake. Kulingana na Reimarus, Yesu alidai kuwa masihi wa aina ya Kiyahudi, yaani, mtu ambaye angekuja kuwaokoa Israeli kutoka kwa wakandamizaji wao wa kisiasa, kuwarudisha kwa Mungu, na kitu kama hicho.

Na kwa hivyo, yeye basi, Yesu alidhani alikuwa hivi, kulingana na Reimarus, na kwa hivyo akajaribu kufanya hivi, lakini hakujaribu kuanzisha dini mpya. Kulingana na Reimarus, alifanya uponyaji wa kisaikolojia. Utagundua kuwa watu wengi wa zamani wa kiliberali, angalau, wanaamini kwamba Yesu aliweza kufanya aina ya uponyaji, nadhani, ambao wasio Wakristo wanafikiri kwamba watu wenye karismatiki wanaweza kufanya au kitu cha aina hiyo, kwamba si miujiza, lakini ni aina fulani ya uponyaji wa kisaikolojia au wa kipuuzi au kitu cha aina hiyo.

Yesu alijaribu kuanzisha uasi dhidi ya Roma, lakini alishindwa, na hivyo akauawa kama mwanamapinduzi. Hata hivyo, baada ya kifo chake, wanafunzi wake waligundua kuwa alikuwa ameshindwa, lakini walikuwa wameacha tabia ya kufanya kazi. Kama kila mtu ambaye si mchungaji anavyojua, wachungaji hawafanyi chochote ila kutoa mahubiri ya dakika 30 au mahubiri ya dakika 15 mara moja kwa wiki, na hivyo ni mwanafunzi, baada ya kuacha tabia ya kufanya kazi, akaamua kuanzisha dini mpya, na hivyo wakaiba mwili wa Yesu kutoka kaburini, wakadai kuwa amefufuka kutoka kwa wafu, na kudai kwamba alikuwa amewatuma kuhubiri dini hii mpya.

Kwa hivyo, walibuni eskatolojia mpya ambapo Masihi angerudi mara ya pili. Naam, kuchapishwa kwa nyenzo za Reimarus kulileta hisia, kuliharibu sifa yake, na familia yake ilikataza kuchapishwa tena kwa vipande hivyo. Kwa hivyo Reimarus alikuwa hivyo.

Hata hivyo, Reimarus alikuwa na athari zaidi ya hisia hiyo. Kazi ya Reimarus ilifungua njia kwa ajili ya ujenzi mpya wa kiliberali ambao haukuwa mkali sana kwa ujumla. Pia iliweka mfano wa kupuuza nyaraka za Agano Jipya, nyaraka za Paulo na Petro na Yohana, za kusesitiza mafundisho ya Yesu ya nyakati za mwisho, mafundisho ya mwisho wa dunia, ambayo Reimarus na wafuasi wengi wa kiliberali hawapendi, na kudai kwamba mengi ya mambo katika Injili yalikuwa uumbaji wa mitume au kanisa la baadaye, badala ya kumrudia Yesu.

Kwa hivyo hiyo ni vipande vya Uungu na Reimarus ' Wolf and Boodle. Tunasonga mbele kwa takriban miaka 50 hadi kwenye mantiki, na mantiki ni mtazamo wa ulimwengu unaofikiri kwamba ufunuo hauhitajiki kwa sababu ukweli wa maadili ndio muhimu sana . Ni wa milele, na inaweza kuthibitishwa kwa hoja nzuri kwamba huna haja ya kuangalia sana kote ulimwenguni ili kuona jinsi mambo yalivyo. Unaweza kuangalia ndani ya akili yako na kuona jinsi mambo yalivyo.

Wazo hilo lilikuwapo tangu wanafalsafa wa Kigiriki na Kirumi na lilifufuliwa, ukipenda, hata katika miaka ya 1600, lakini lilikuwa likiendelea kuwa na nguvu sasa mwanzoni mwa miaka ya 1800. Tunataka kumtazama hapa Heinrich Paulus. Tofauti na Reimarus , Heinrich Paulus aliandika kitabu, *Leben Jesu, Life of Jesus*, na *Leben Jesus* ni Mjerumani, aliandika maisha ya huruma ya Kristo.

Kwa hivyo, alivutiwa na Yesu na angalau alipenda toleo lake la Yesu. Na hivyo tunaona kwa Reimarus , kwa Paulo, kile ambacho labda ni cha kawaida zaidi cha kile nilichokitaja ni uliberali wa kitheolojia hapo awali, yaani Yesu alikuwa mwalimu mkuu wa maadili mwenye ufahamu na uwezo usio wa kawaida. Mengi ya yale ambayo Paulo alifundisha yamesahaulika leo.

Athari kuu ya kazi ya Paulo ilikuwa ni jinsi alivyoshughulikia miujiza kwa mantiki. Yaani, alidai miujiza hiyo ilitokea kweli, lakini haikuwa ya miujiza. Ilieleweka vibaya kama matukio yasiyo ya kawaida, na wanafunzi au watu katika umati walidhani ilikuwa ya miujiza.

Kwa hivyo, Yesu kweli aliwaponya watu, lakini ilikuwa ni kwa nguvu fulani ya kiroho isiyojulikana iliyofanya kazi kwenye mfumo wa neva—kitu kama vile hypnosis au ESP au kitu kama hicho. Kulingana na Paulo, Yesu pia alitumia dawa asilia na lishe, kama waponyaji wa jumla wa leo na watu wa vyakula vyenye afya wanavyofanya.

Miujiza ya asili ya Yesu ni vigumu zaidi kuelezea. Paulo alipendekeza aina zifuatazo za mambo zilitofautiana kutoka moja hadi nyingine. Yesu alikuwa akitembea juu ya maji.

Alikuwa akitembea ufukweni au akitembea kwenye kizio cha mchanga. Na kwa hivyo, Petro anapotoka kwenye mashua, hakanyagi kwenye kizio cha mchanga na kwa kawaida anaingia ndani n.k. Kwa hivyo hilo ndilo tatizo hapo.

Vipi kuhusu Yesu kuponya akiwalisha watu 5,000? Naam, inageuka kuwa karibu 2,500 kati yao wana chakula cha mchana kikubwa kilichofichwa chini ya mavazi yao. Lakini mvulana huyu mdogo anapoleta mikate na samaki wake, hilo linawaaibisha watu wengine wote, nao hutoa yao nje, na wanaishiriki, na kuna mengi kwa kila mtu. Vipi kuhusu kugeuka kwa Yesu? Naam, unakumbuka wanafunzi walikuwa wamelala nusu wakati hili lilipotokea, nao wako juu ya mlima, na jua linachomoza, na linatokea huko upande wa magharibi wa kilele cha mlima.

Yesu yuko juu kabisa ya mlima, na jua linachomoza nyuma yake, kwa hivyo linamulika nywele zake, nguo zake, n.k. Na kwa hivyo, anang'aa hivyo, na hawa watu wawili mashuhuri kutoka Yerusalemu, wanakosea kama Musa na Eliya. Kwa hivyo huo ndio ugeuzi.

Ufufuo wa Lazaro na wengine. Yesu aligundua kuwa walikuwa katika hali ya kukosa fahamu na kwa namna fulani aliweza kuwaamsha. Ufufuo wa Yesu mwenyewe ulikuwa sawa kwa kuwa hakufa msalabani, kulingana na Paulo, bali aliingia katika hali ya kukosa fahamu.

Kaburi baridi na manukato yalimfufua. Tetemeko la ardhi liliondoa jiwe kwa urahisi, na Yesu akawatokea wanafunzi wake kwa muda. Lakini kwa kweli, alikuwa ameumia sana kutokana na kusulubiwa, na baadaye akawaacha wafe.

Kuondoka kwake kwa mwisho, anapanda kilima hadi mawinguni na wanafikiri ni kupaa. Naam, huo ndio mtazamo wa kimantiki wa Paulo kuhusu miujiza. Kazi ya Paulo ilikuwa muhimu katika kueneza maoni hayo ya kiliberali katika kile tunachokiita duru za Kikristo.

Kwa hivyo, uungu ulikuwa tofauti kidogo na Ukristo. Hiyo haimaanishi kwamba hakukuwa na wanaodai kuwa Wakristo ambao kwa kweli walikuwa waumini wa uungu, lakini sasa unaanza kupata mtazamo wa kimantiki zaidi wa mambo katika duru za Kikristo, na unaanza kupata toleo la Ukristo linaloleta uhuru. Yaani, watu wanaodai huruma kwa Yesu lakini bado wanakataa miujiza.

Paulo hakupoteza kazi yake kama inavyodhaniwa Ramaris angefanya kama angekuwa bado hai, au kupoteza heshima yake juu ya kitabu kama, kwa kweli, Ramaris alivyofanya. Mbinu yake ya kuhalalisha miujiza, ingawa ilidhihakiwa haraka hata na waliberali, bado inatumiwa nao katika baadhi ya matukio. Kwa hivyo mara kwa mara, tutaona somo la shule ya Jumapili kuhusu kuwalisha watu 5,000 katika kitabu cha shule ya Jumapili cha waliberali, na litakuwa kuhusu kushiriki.

Kuna kitu kidogo kuhusu kushiriki hapo lakini hiyo sio hoja kuu ya muujiza halisi. Kwa hivyo, uungu na mantiki. Sasa, tunageukia dhana potofu.

Bila shaka, dhana ya udhanifu hutumika kwa njia pana sana katika hotuba maarufu leo, lakini katika miduara ya kifalsafa, ni aina ya mtazamo wa ulimwengu. Ni wazo kwamba akili au mawazo ndiyo ukweli wa msingi badala ya maada. Kwa mfano, ibada tunayoiita sayansi ya Kikristo inaamini kwamba maada haipo kweli, kwamba ni akili inayofanya kazi, na kwamba, kwa hivyo, ikiwa akili yako inaweza kuelimika kwa njia sahihi, hiyo itashinda magonjwa yako kwa sababu magonjwa kimsingi ni udanganyifu.

Naam, tutamtazama David Friedrich Strauss na kazi yake, ambayo pia inaitwa Leibniz, Life of Jesus, iliyochapishwa tu mwaka wa 1835, miaka saba tu baada ya kazi ya Paulus. Kulingana na Strauss, maisha yote ya Yesu yameathiriwa na tafsiri ya hadithi, si tu kuzaliwa na kufufuka kwake, kama ilivyopendekezwa na baadhi ya waliberali wa awali kidogo. Strauss anafafanua hadithi hapa kama ukweli wa kidini usio na wakati uliovaliwa katika umbo la kihistoria.

Kwa hivyo, ni mambo ambayo hayakutokea katika historia, lakini kwa madhumuni ya kufundisha, yamepangwa katika umbo la kihistoria. Kwa hivyo, ni kama mafumbo ukipenda kitu cha aina hiyo. Na Strauss alidai kwamba umbo hili la kihistoria mara nyingi lilitengenezwa kwa kutumia nyenzo za hadithi.

Kwa hivyo, kwa Strauss, mawazo ya kidini yaliyoonyeshwa katika maisha ya Yesu ndiyo yaliyo kweli, lakini matukio hayakutokea kweli. Kwa mfano, uungu wa Kristo si ukweli wa kihistoria kulingana na Strauss bali ni, tuseme nini, wazo la juu zaidi, wazo la juu zaidi kuwahi kutungwa na mwanadamu. Huo ndio umoja wa uungu na ubinadamu.

Mtu huyo na Mungu ni sawa kweli, na uungu wa Kristo unatumika kama njia ya kizushi ya kuelezea hili. Kwamba sisi sote ni wa kimungu huturudisha kwa Harry Emerson Fosdick na kitabu chake My Mother Was Divine, n.k. Katika Leibniz, Strauss anashambulia mawazo ya kiorthodoksi na ya kimantiki ya Yesu, hasa akidhihaki maelezo ya Paulo kuhusu miujiza, ambayo, bila shaka, si vigumu kuyadhihaki, kama ulivyokwisha kuona.

Hata hivyo Strauss hutoa maelezo machache chanya kuhusu matukio ya kihistoria, labda kwa sababu hakujali sana kile kilichotokea. Yeye ni mtu anayeamini mambo ya kweli. Hilo si jambo muhimu.

Unaona baadhi ya haya tayari yametokea zamani sana kwa Plato, ambaye alikuwa na wasiwasi kuhusu mawazo na si kuhusu matukio katika historia. Kitabu cha Strauss kilikutana na mwitikio mkali katika siku zake kwa sababu kilikuwa kinapinga Ukristo na kinapinga mantiki. Hata hivyo, kiliweka msingi kwa Bultmann katika karne ya 20, ambaye tutasema kidogo kumhusu zaidi, na shule ya dethologizing ya wakati wa Bultmann.

Strauss pia aliibua matatizo matatu, ambayo tunaweza kusema kuwa maeneo yenye matatizo yameendelea kutawala masomo ya kiliberali kuhusu Yesu hadi leo. Mojawapo ya haya ni tatizo la miujiza dhidi ya hadithi za kubuni. Strauss, katika miduara ya kiliberali, alikomesha kabisa kukubalika kwa kiliberali kwa miujiza katika simulizi ya injili kama ya kihistoria.

Ni simulizi za uponyaji pekee zinazokubaliwa na baadhi ya watu wenye msimamo mkali leo ambao wanasema kwamba Yesu alifanya uponyaji wa kisaikolojia kama waponyaji wa imani wanavyofanya bado. Strauss aliibua swali hili lote la Yesu wa historia dhidi ya Kristo wa imani. Strauss alitenganisha ukweli wa kihistoria na thamani ya kidini na alipendelea mbinu ya Kristo wa imani.

Sio watu wote waliopenda uhuru wamefanya hivyo. Baadhi wameelekea upande mwingine. Tunataka kujua Yesu halisi wa historia alikuwaje na kuwa na dini ile ile aliyo nayo au angalau kupata mawazo kutoka kwake au kitu kama hicho.

Eneo la tatu ni tofauti kati ya injili ya Yohana na muhtasari. Strauss alianzisha kukataliwa kwa Yohana, injili ya Yohana, kwa kushambulia uaminifu wake kwa ufanisi zaidi kuliko Ramirez alivyofanya hapo awali. Kwa hivyo huo ni udhanifu.

Ulimbwende unaofuata. Ulimbwende ni mwitikio dhidi ya msisitizo wa mantiki juu ya mantiki na mantiki. Kwa ulimbwende, hisia, na angavu hutoa maarifa ambayo huwezi kupata kupitia akili.

Je, tunapaswa kusimama hapo na kuendelea baada ya kuacha hapo? Sawa. Tutaangalia hapa upenzi, mwitikio dhidi ya msisitizo wa mantiki juu ya mantiki na mantiki. Kwa upenzi, hisia, na angavu hutoa maarifa ambayo huwezi kupata kupitia akili.

Kama Ernest Renan anavyoona, yeye ndiye tutakayemtazama, na maisha yake ni maisha ya Yesu, lakini kwa Kifaransa, la vie de Jesus. Kama Ernest Renan anavyoona, picha ya injili ya Yesu haina maana kwa kuondolewa kwa muujiza. Kwa hivyo, anapanga nyenzo hizo katika awamu tatu tofauti katika maisha ya Yesu.

Anamwona Yesu kama mwalimu wa maadili, mwanamapinduzi, na kisha shahidi. Renan alidai kwamba awamu zote tatu za mtazamo huu, mwalimu wa maadili, mwanamapinduzi, na shahidi, zilikuwa za kihistoria, lakini zilichanganyika pamoja kwa namna fulani katika masimulizi ya injili, ambayo yalichanganywa kwa mpangilio wa matukio, na anadai kwamba kila upande ulikuwa na kipindi tofauti katika maisha ya Yesu. Kwanza kabisa, anasema Yesu alikuwa mwalimu wa maadili.

Yesu anaanza kama mwalimu mwenye matumaini, mkarimu, na mwenye maadili mema ambaye alijifunza kuhubiri kutoka kwa Yohana Mbatizaji. Anarudi Galilaya kama mwalimu mpole wa upendo na kuvutia wafuasi waaminifu wa wanaume na

wanawake, pamoja na kundi kubwa la Wagalilaya wenye haiba. Hafanyi miujiza yoyote isipokuwa uponyaji wa kisaikolojia.

Anapoenda Yerusalemu, anagundua kwamba marabi hawatawakubali. Matokeo yake, tunaingia katika awamu ya pili. Alikua mwanamapinduzi na akafanya kampeni ya kuwaondoa marabi. Anaanza kufanya miujiza bandia ili kuvutia wafuasi wengi zaidi.

Muda si mrefu, Yesu anatambua kwamba harakati zake hazina uungwaji mkono wa kutosha kuwashinda marabi na kwamba hawezi kuendelea kufanya miujiza milele bila kugunduliwa. Kwa hivyo, tunaingia katika awamu ya tatu na hiyo ni kwamba anaamua kwamba ataacha matamanio ya kidunia na kuwa shahidi. Kabla ya kifo chake anaanza harakati za kidini ili mafundisho yahifadhiwe.

Anaanzisha sherehe rahisi za ubatizo na Meza ya Bwana ili kuwapa umoja kundi na anachagua viongozi anaowaita na anajiruhusu kukamatwa na kufa msalabani. Mkakati wake unafanya kazi vizuri zaidi kuliko alivyotarajia kwa sababu Maria Magdalene ana ndoto kwamba Yesu yu hai. Hayo ndiyo maisha ya Renan ya Yesu.

Kazi ya Renan ni muhimu kwa kueneza ujenzi mpya wa maisha ya Yesu kwa hadhira maarufu iliyoelimika kwa sababu vitabu vilivyotangulia vyote vilikuwa vimeandikwa kazi za kiufundi na hasa kuvisambaza katika Ukatoliki. Kwa hivyo, tunaanza kuona mwanzo wa Ukatoliki wa kiliberali karibu wakati huu. Renan alifungua mlango wa wazo kwamba uaminifu unaweza kuhukumiwa kwa uzuri.

Mungu hawezi kuwa hivyo kwa sababu mimi sipendi. Sio nzuri vya kutosha, na wazo hilo halijatoweka. Wazo lake kwamba mfumo wa mpangilio wa Injili hauaminiki litachukuliwa baadaye katika ukosoaji wa umbo.

Tunafika mwisho wa ziara yetu kabla hatujafikia hali ya sasa, na huo ndio mtazamo wa kifalsafa tunaouita kuwa na shaka. Wakosoaji ni wenye shaka kwa kiwango kikubwa kuliko misimamo iliyo hapo juu, na wanahisi haiwezekani kujenga upya maisha ya Yesu. Tutaangalia Wilhelm Wrede na kazi yake, ambayo itaambatana na kichwa cha Kiingereza Siri ya Masihi, kilichochapishwa mwaka wa 1901, hivyo, miaka michache tu kabla ya Schweitzer kutafuta Yesu wa kihistoria.

Wrede anapinga marekebisho yaliyokuwa maarufu wakati huo, kama yale yaliyochorwa hapo juu, akisema kwamba mengi katika picha hizi yanapatikana kwa kusoma kati ya mistari na kupuuza kile Yesu alichosema kuhusu hukumu ya pili inayokuja, kuzimu, na kadhalika, ambacho uhuru wa kitheolojia wa kisasa huelekea kufanya pia. Wrede hajaribu kuchora maisha kamili ya Yesu bali anajaribu kutatua tatizo moja. Tatizo hilo ni kwamba ikiwa Yesu hakuwahi kudai kuwa Masihi kama uhuru wa kitheolojia ulivyofikiri, kwa nini aliendelea kuwaambia watu wafanye hili kuwa siri, sawa? Samahani nilijisemea tu.

Ikiwa Yesu alidai kuwa Masihi, kwa nini aliendelea kuwaambia watu waifiche siri hii? Jibu la Wrede ni kwamba Marko alibuni Siri ya Masihi kwa sababu Yesu hakuwahi kudai kuwa Masihi, lakini Marko na kundi lake walidhani kwamba yeye ndiye. Wrede anaanza kuamini kwamba mfumo mzima wa masimulizi ya Marko hauaminiki na kwamba ni baadhi tu ya hadithi na misemo katika injili hii iliyotokea kweli. Katika hatua hii ya masimulizi yetu ya maisha ya kiliberali ya Yesu, kumbuka kwamba waliberali sasa wametupa nje injili zote. Yohana amechelewa, Mathayo na Luka wanajenga juu ya Marko, na Marko haaminiki.

Tutarudi na kujadili Mathayo na Luka tukijenga juu ya Marko tutakapojadili tatizo letu la muhtasari. Shaka hii kubwa kuelekea masimulizi ya injili ilisababisha utumiaji wa ukosoaji wa fomu katika maisha ya Kristo na Rudolf Bultmann na wengine kuanzia yapata mwaka 1920 na baada ya hapo ulisimamisha uandishi wa maisha ya kiliberali ya kitaaluma ya Kristo hadi yapata mwaka 1950. Shaka za Yesu wa kihistoria zilianza tena katika miaka ya 50, kile kilichoitwa shambulizi la pili, na waliberali ambao hawakuridhika na aina fulani ya shaka kali iliyotetewa na Bultmann, na sasa kwa ujumla tunadhaniwa kuwa katika awamu inayoitwa shambulizi la tatu.

Sitafuatilia hilo kwa undani zaidi. Ninachopenda kuangalia ni kile tunachoweza kukiita hali ya sasa na hapa tutachora mambo kadhaa yanayoendelea lakini hali ya sasa ina sifa ya utofauti mkubwa. Renan alitoa maoni yake alipoandika Maisha yake ya Yesu kwamba Yesu mara tu unapoondoa miujiza haina maana na kwa hivyo akaanza kupanga sifa mbalimbali za Yesu katika kategoria hizi tatu mwalimu wa maadili na mapinduzi na shahidi na kwa hivyo kimsingi alidai kwamba kumekuwa na mchanganyiko wa mpangilio wa matukio.

Ni kweli kwamba mara tu muujiza unapoondolewa katika huduma ya Yesu, utu wake na maisha yake hayana maana, na uwezekano mbalimbali unaweza kufikiriwa. Nadharia za kisasa mara nyingi ni mchanganyiko mbalimbali wa uwezekano ulioonekana hapo awali. Tutatoa hapa mchoro mwingine wa haraka wa baadhi ya maoni yaliyotetewa tangu Vita vya Pili vya Dunia na tutayaita haya kuwa ni ya Baada ya Bultmannia , Mpango wa Pasaka wa Schoenfield, Uyoga Mtakatifu wa Allegro na Msalaba wa John Marko na Injili ya Siri ya Morton Smith na Yesu Mchawi na kisha tutakuwa na machache ya kusema kuhusu Semina ya Yesu.

Wafuasi wa Baada ya Bultmann . Wafuasi wa Baada ya Bultmann ni neno linalowataja wanafunzi wa zamani wa Rudolf Bultmann hasa Gunther Bornkamp, Hans Konselmann , Klaus Fuchs, Ernst Käsemann na wote hao walisikika kama Wajerumani, James M Robinson. Sawa, Mmarekani.

Bornkamp ndiye pekee kati ya wale walioandika kitabu A Life of Christ kiitwacho Jesus Nazareth, kilichochapishwa katika tafsiri ya Kiingereza ya 1960. Hata hivyo,

wengine waliandika makala za ensaiklopedia au makala za jarida. Zote ni kinyume na mambo ya kawaida lakini wote wanahisi Bultmann alizidisha shaka yake.

Wanavutiwa zaidi na historia kuliko yeye na wanahisi kwamba nyenzo za Agano Jipya zinatupa angalau hisia kama hiyo ya Bultmann kwa kile ambacho watu walifikiria kuhusu Yesu. Hata hivyo, mbinu zao za kihistoria bado zina shaka sana. Wanapuuza Injili ya Yohana.

Wanatumia muhtasari. Wanachagua matukio na misemo halisi ya Yesu kwa kutumia kile wanachokiita njia ya kutokubaliana. Hiyo ni nini? Hebu chukua mfano.

Yesu mwenyewe alikuwa Myahudi. Wafuasi wake walikuwa Wakristo. Kwa hivyo, vipengele vyovyote vya mafundisho ya Yesu yaliyoripotiwa vinavyoonekana kuwa vya Kiyahudi vinaweza kurudi kwa Wayahudi badala ya Yesu.

Sawa na nyenzo yoyote ambayo Wakristo wanaonekana kuwa Wakristo inaweza kurudi kwa Wakristo wa awali badala ya Yesu. Kwa hivyo ni ile tu ambayo hailinganishwi na Uyahudi na Ukristo ambayo huenda inarudi kwa Yesu. Kwa hivyo, tunachunguza nyenzo hii ili kupata uelewa wa Yesu.

Naam, hiyo ni mbinu ndogo sana kwa Yesu, lakini cha kushangaza, ina matokeo ya kuvutia. Ninataja hapa kwamba kutokubaliana kuna tatizo kama mbinu. Mchukulie Martin Luther.

Martin Luther alikuwa Mkatoliki. Wafuasi wake walikuwa Walutheri. Kwa hivyo, unatupa chochote katika Martin Luther kinachoonekana kuwa Kikatoliki, na unaondoa theolojia yote ya kitamaduni ya Orthodox, na unatupa chochote kingine kinachoonekana kuwa Kilutheri, na unaishia na utumwa wa mapenzi au kitu cha aina hiyo, lakini hata hicho kinaonekana kama Kikatoliki cha Augustine ukipenda.

Kwa hivyo, unafanya nini? Hebu tuangalie baadhi ya matokeo kutoka kwa yale ambayo wafuasi wa baada ya Bultman walipata. Walipata matokeo ya kuvutia ambayo hayafai vizuri mifumo ya kiliberali. Kwa mfano, fikiria mtazamo wa Yesu kujihusu.

K ä semann alifikiri kwamba kuna mazingira tofauti sana kuhusu swali hili katika Agano Jipya. Kwamba Yesu alijiona kama mwenye msukumo wa kimungu na wa kipekee na kwamba alikuwa mkuu kuliko nabii. Kwa kweli, Yesu, anasema K ä semann , alitoa madai ya kimasihi.

Watu wengi wenye msimamo mkali hawataki kwenda hivyo. Watu wengi wa kawaida, wakifikiria mtazamo wa Yesu kujihusu, walisema Yesu alidai kwamba angeweza kusamehe dhambi. Ni mtu wa aina gani anayeweza kusamehe dhambi? Unakumbuka kauli ya Wayahudi walipomsikia Yesu akisema kitu kama hicho.

Kisha tunafikiria kuhusu mafundisho ya Yesu. Ujumbe mkuu wa Yesu ni kwamba Mungu amekuja kuwapa wanadamu kile ambacho hawastahili na kuwaweka huru kutoka utumwani.

Kwa hivyo, tunaona neema na ukombozi katika ujumbe wa Yesu, kulingana na K ä semann . Hans Conzelmann. Yesu alizungumzia ufalme ujao ambao kwa namna fulani unatukabili hivi sasa.

Hilo linavutia sana kwa sababu nilipokuwa nikichukua kozi ya Agano Jipya huko Duke, si kozi ya kihafidhina, jambo kubwa lilitolewa: oh vema, una vipengele viwili unavyoviona katika injili ambavyo haviendani. Ufalme ujao, ufalme wa sasa. Lakini hapa, Conzelmann anasema vyote vipo.

Zote ziko ndani ya Yesu. Kwa hivyo, hoja hii ilipotea mara kwa mara katika uliberali wa zamani, ambao kwa kawaida huweka vipengele hivi viwili katika utata. Ilhali Wakristo katika miaka ya hivi karibuni wamekuja kufikiria kwa mtazamo wa kile ambacho tayari na bado hakijatokea kama kinachoendelea hapo, na kuna mvutano huo halisi, na kwa kweli inageuka kuwa sifa kuu ya theolojia ya Kikristo.

Mwenendo wa Yesu. Kwa kawaida, watu husema kwamba matendo ya Yesu yanatuonyesha kwamba amejitiisha kwa Mungu, lakini anadai mamlaka ya kipekee. Kwa mfano, inaonekana katika kusafisha kwake hekalu.

Pia alionyesha ukarimu mkubwa kwa waliotengwa. Linganisha mtazamo wa Yesu na mtazamo wa Mafarisayo. Hiyo ni muhtasari mfupi wa hayo, na matokeo haya yanaonekana kuwa madogo sana, lakini yanashangaza.

Wanapendekeza kwamba Yesu ni zaidi ya vile wapenda uhuru walivyokubali na kwamba wanapaswa kufikiria upya shaka yao. Naam, tunaendelea kutoka kwa wafuasi wa baada ya Bultman kumtazama Hugh Schoenfield, njama ya Pasaka ya 1966. Hugh Schoenfield alikuwa Myahudi Mwingereza mliberali ambaye alifanya kazi katika Kamati ya Kimataifa ya Hati za Kukunja za Bahari ya Chumvi.

Inavyoonekana, alikuwa amekubali madai ya Yesu wakati fulani mapema katika kazi yake lakini baadaye akaacha. Kwa hivyo, inaonekana alikuwa aina fulani ya Myahudi wa mapema wa kimasihhi wakati fulani. Anafahamu sana tafsiri za kiinjiili za unabii wa Agano la Kale, na ikiwa wafuasi wengine wa kiliberali wanafahamu hilo, ama wanalidharau tu au hawalizingatii hata kidogo, lakini Schoenfield anafahamu.

Kulingana na Schoenfield, huduma ya Yesu ni mpango tata wa kutimiza unabii wa Agano la Kale kuhusu Masihi, hasa kifo na ufufuo wake. Kwa mtazamo wa Schoenfield, Yesu anaamini kwamba yeye ndiye Masihi, na anawakusanya wanafunzi

lakini anaepuka kudai hadharani kuwa Masihi kwa ajili ya usalama wake mwenyewe. Angalia hapo, Schoenfield ana maelezo mazuri ya siri ya masihi.

Si salama kudai kuwa Masihi mapema sana, sawa? Kunaweza kuwa na sababu zingine pia, lakini hiyo inatuonyesha kwamba Vreda labda amejenga sana siri yake ya kimasihhi. Hata hivyo, hatimaye, Yesu anakataliwa Galilaya na anatambua kwamba lazima afe na kufufuka tena ili kutimiza unabii wa Agano la Kale, labda akifikiria Zaburi 22 au Isaya 53.

Hata hivyo, Yesu anaamua kudanganya kifo chake badala ya kumwamini Mungu kwa ajili ya ufufuo. Anaunda njama kwa kutumia wasaidizi kadhaa ambao wako katika sehemu tu ya njama hiyo, sawa, kwa hivyo sijui kwa hakika watu wengine wanafanya nini au watu wengine ni akina nani. Kifo na ufufuo wa Lazaro ni bandia ili kujenga mvutano na mamlaka.

Ibada ya kuingia kwa ushindi imepangwa, ikilazimisha mamlaka ya Kiyahudi kuchukua hatua ili kuepuka uasi. Yesu anadhibiti muda wa kukamatwa kwake, ili wasimpate hadi wakati fulani, ili asulubiwe kwa saa chache tu. Na kisha, anapokuwa anasulubiwa saa hizi chache, anapiga kelele maneno ya siri, Ali, Ali, Lama Sabakthani , na msaidizi anakimbia na sifongo kinachomtia dawa, na Yesu anaingia kwenye hali ya kukosa fahamu.

Hivyo ndivyo Schoenfield anavyoelekea. Kisha Schoenfield anaamini kwamba njama hiyo, ambayo karibu ni kamilifu, imeharibiwa na mkuki uliochomwa na askari wa Kirumi. Yesu anashushwa msalabani na Joseph Arimathaya na mla njama ambaye jina lake halikutajwa ambaye tutamwita X. Usiku huo, Yesu anaondolewa kaburini, anapelekwa mahali pengine, na kufufuliwa.

Anampa X ujumbe wa kuwapelekea wanafunzi. Ujumbe, waambie wakutane nami Galilaya. Lakini baada ya X kuondoka, Yesu anakufa na X anajaribu kutoa ujumbe, lakini inaonekana hajui kwamba Yesu amekufa.

X anajaribu kuwaambia wanawake waliokuwa kaburini asubuhi iliyofuata, lakini wanafikiri yeye ni malaika. Anajaribu kuwaambia baadhi ya wanafunzi waliokuwa njiani kuelekea Emau, lakini wanamdhanika kuwa ni Yesu. Mkanganyiko unaendelea.

Kuonekana kokote ambapo Yesu hakutambuliwa mara moja huchukuliwa kama vile kwa X. Kuonekana wazi na thabiti kunaundwa na kanisa baadaye. Hadithi ya Schoenfield inaonyesha ushawishi wa ugunduzi wa Hati za Bahari ya Chumvi huku ikisisitiza matarajio ya kimasihhi kuhusu wakati huo. Kwa kweli, Hati za Bahari ya Chumvi hutupa taarifa nyingi katika mwelekeo huo ambazo hatukuwahi kuzipata hapo awali, na inatupa uthamini mpya kwa Injili ya Yohana kama chanzo.

Ni jambo la kipekee katika utabiri wa Agano la Kale unaoshuhudiwa kwa ujasiri. Una sifa za kawaida za kile tunachokiita nadharia ya njama. Kwa hivyo hilo linatupeleka kwenye kando kwa muda kuhusu nadharia za njama.

Nadharia ya njama inadai kwamba baadhi ya matukio ya kihistoria yanaweza kuelezewa vyema si kwa motisha zilizotajwa au za juu juu, nk, bali kwa njama isiyotajwa, ya siri, na iliyofichwa. Baadhi ya mifano ni dai kwamba Kennedy aliuawa na CIA, au Lincoln aliuawa na Warepublican Wenye Msimamo Mkali, au kwamba maafa ya 9-11 kwa kweli yalipangwa na serikali ya Marekani. Ni wazi kwamba njama hutokea katika historia ya binadamu, lakini nadharia za njama zinakabiliwa na matatizo makubwa ya kimbinu.

Kwanza, kadiri mpango ulivyo bora, ndivyo ulivyofichwa zaidi, yaani, na kwa hivyo, data yetu haina manufaa sana. Mpangilio kamili hauendani na data hata kidogo. Kwa hivyo, inawezekana kujenga mpangilio zaidi kuliko ungeweza kutokea ili nafasi ya mpangilio wowote kuwa wa kweli iwe ndogo sana.

Haiwezekani kuthibitisha nadharia ya njama kuwa sahihi au si sahihi kabla ya hukumu ya mwisho, na ni hatari sana kutegemea mtazamo wa mtu kwenye nadharia fulani ya njama. Hebu tuangalie John Marco Allegro, *The Sacred Mushroom and the Cross*, 1970. John Marco Allegro alikuwa profesa katika Chuo Kikuu cha Manchester nchini Uingereza, na mwakilishi mwingine wa Uingereza wa timu ya kimataifa ya Dead Sea Scroll.

Unajiuliza kuhusu timu hii, sivyo? Kitabu hiki kiliharibu sifa yake ya kitaaluma. Ukifikiri kwamba Schoenfield ana nadharia ya njama, Allegro ana nadharia ya njama kubwa. Ina msimamo mkali zaidi kuliko Bultmann au Schoenfield.

Kwa nini? Yesu hakuwahi kuwepo. Ukristo haukuwahi kuwepo. Uyahudi haukuwahi kuwepo, angalau katika sehemu hii ya karne ya kwanza.

Vitabu na mafundisho yao yote ni maneno ya kificho yaliyotumika kuficha ibada ya uzazi ya uyoga ya siri sana, ibada ya dawa za kulevya za ngono, au kitu chochote kilichokuwa maarufu katika miaka ya 70. Uyahudi na Ukristo hazionekani kuwa hivyo sasa, kwa sababu siri hizo zilipotea chini ya mateso, na mashirika ya mbele yaliendelea na kuendelezwa yenyewe. Allegro anajaribu kuthibitisha msimamo wake kwa kutumia etimolojia, asili ya maneno.

Anajaribu kuthibitisha kwamba Agano la Kale na Agano Jipya zimejaa misimbo ya siri inayohusiana na uyoga unaosababisha ndoto na sherehe za ngono. Anatumia Kilatini, Kigiriki, Kiarabu, Kiajemi, Kisiria, Kiebrania, Kiaramu, Kisanskriti, Kiugariti, Kiakkadi, na Kisumeria, vya kutosha kuwashinda wataalamu wote wa lugha bora isipokuwa wale wanaosoma lugha. Huyu ni John Marco Allegro, Uyoga Mtakatifu na Msalaba.

Morton Smith, Injili ya Siri, 1973, na Yesu Mchawi, 1978. Morton Smith alikuwa profesa wa historia ya kale katika Chuo Kikuu cha Columbia. Hapo awali alisoma Israeli wakati wa Vita vya Pili vya Dunia, alipata Shahada ya Uzamivu (PhD) katika Chuo Kikuu cha Hebrew, na baadaye akapata Shahada ya Uzamivu (PhD) katika Chuo Kikuu cha Harvard.

Smith anadai aligundua mnamo 1958 katika Monasteri ya Mar Saba ya Orthodox ya Kigiriki huko Israeli barua kutoka kwa Clement wa Alexandria, ambaye alifanikiwa yapata mwaka 200 BK, ambayo, hata hivyo, ilikuwa imenakiliwa nyuma ya kitabu cha Kigiriki kilichochapishwa miaka ya 1700, kwa hivyo ilikuwa katika kurasa tupu nyuma. Kitabu, pamoja na barua hiyo, ikiwa iliwahi kuwepo, kimetoweka. Kwa maandishi ya barua hiyo, tazama kurasa 14 hadi 17 za Injili ya Siri ya Morton Smith.

Barua hiyo inajibu baadhi ya mashtaka yaliyotolewa na kundi la Wagnostiki linaloitwa Wacarpocratians, ambao walikuwa na toleo tofauti la Injili ya Marko, ambalo lilijumuisha nyenzo chafu zilizotumika kuhalalisha uzinzi wao. Clement anasema ana toleo refu la siri la Marko mwenyewe, bila kujumuisha nyenzo chafu, ambazo Wacarpocratians waliziiba na kisha kuziharibu kwa ajili ya kundi lao la wareloiti. Smith anaunga mkono Wacarpocratians kwa kudai kwamba Yesu kweli ni mchawi wa Wagnostiki wareloiti na kwamba hii inaelezea miujiza yake, madai yake binafsi kwa uungu, usiri wake, na kauli zake kuhusu sheria, yaani kwamba wanadamu hawawajibiki kwa sheria kwa njia yoyote ile.

Kama huu ni ulaghai, huu si ulaghai wa kijinga, sawa. Clement alipendezwa na mada hizi. Barua hiyo inafanana na mtindo wa Clement.

Kama ni uzushi, mwandishi alijua angalau mengi kama Morton Smith, jambo ambalo ni kidokezo cha kuvutia, na hilo limesababisha pendekezo kwamba Morton Smith, kwa kweli, alibuni haya yote na kuhakikisha kwamba hati hiyo haikuweza kuhifadhiwa ili kuchunguzwa wino wake au kitu chochote cha aina hiyo. Unaweza kusema hakuna mtu ambaye angefanya mambo kama haya, sivyo? Naam, tuna kesi iliyothibitishwa kuhusiana na Umormoni. Simfikirii Joseph Smith huko nyuma katika miaka ya 1840, ingawa nadhani labda huyo ndiye, lakini mtu wa hivi karibuni.

Ukitafuta kwenye Google kuhusu ulaghai wa hivi karibuni wa Wamormoni na hati za uwongo za Wamormoni, unaweza kuona nyenzo fulani katika mwelekeo huo. Tunaendeleaje na wakati? Sawa, tunataka kuangalia kwa haraka hapa Semina ya Yesu, ambayo imeenea sana hadharani katika miaka 10-15 iliyopita. Semina ya Yesu ni kundi la watafiti wenye msimamo mkali wa Agano Jipya ambao wamekuwa wakikutana kwa miaka 20 hivi ili kutoa uwasilishaji wa kitaaluma kuhusu Yesu ambao, kwa maoni yao, utaondoa Ukristo wa kitamaduni kutoka majini.

Wamepewa utangazaji mkubwa wa vyombo vya habari kila wanapokutana, jambo ambalo Wallace alikuwa akiendelea nalo karibu kila baada ya miezi sita, na mnamo

1993, waliwasilisha utayarishaji wao wa kwanza wa kitabu kirefu. Hiki kilikuwa kitabu kilichohaririwa na Robert Funk, Roy Hoover, na Semina ya Yesu inayoitwa The Five Gospels, The Search for the Authentic Words of Jesus, New York Macmillan, 1993. Nataka kukupa mchoro mdogo wa wanakotoka na matokeo wanayopata, na kisha hiyo itafunga mjadala wetu hapa kuhusu maisha ya Kristo ya uhuru, ukipenda.

Katika sehemu ya mwanzo ya kitabu chao, kurasa za pili hadi tano, wanatoa nguzo saba za hekima ya kitaaluma. Hizo ndizo imani au mafundisho haya ambayo msingi wake wote unategemea. Ya kwanza ni Yesu wa Historia dhidi ya Kristo wa Imani.

Ni tofauti kubwa kati ya Kristo ambaye watu wanamwamini na Yesu wa Historia. La pili ni Yesu wa Sinoptiki dhidi ya Yesu wa Yohana, na wanadai kuchagua Yesu wa Historia na Yesu wa Sinoptiki. Dai la tatu ni kipaumbele cha Marko, kwamba Injili ya Marko iliandikwa kwanza.

La nne ni kuwepo kwa Q. Tutarudi na kujadili hili zaidi kuhusiana na tatizo la muhtasari, lakini ni hati inayodaiwa kuwa na mafundisho, hasa maneno ya Yesu, na kwamba ilitumiwa na Mathayo na Luka pamoja na Marko. Kwa hivyo, Marko na Q ziliunganishwa pamoja kwa njia tofauti kidogo na Mathayo na Luka ili kutengeneza Injili zao. Nguzo ya tano, ukipenda, ni eskatolojia dhidi ya Yesu asiye eskatolojia.

Kwa hivyo, ni Yesu gani halisi? Wengine wawili. Sita, utamaduni wa mdomo dhidi ya utamaduni wa maandishi. Kwa hivyo, watafanya uwasilishaji mkubwa wa maandishi ya Injili kabla hayajaandikwa.

Tutajadili hilo katika mjadala wetu wa ukosoaji wa fomu. Nambari saba ni kanuni ya kutilia shaka kwamba Injili zinachukuliwa kuwa si za kihistoria isipokuwa imethibitishwa vinginevyo. Naam, hatuna mashine za wakati, sawa? Hiyo ni njia ya ajabu kiasi ya kukaribia hati za kihistoria.

Tukifanya hivyo kwa ujumla, hujui chochote kuhusu historia, sawa? Lakini ina uhusiano mkubwa na kile tulichokitaja hapo awali, kukataliwa kwa muujiza, na ikiwa muujiza hauwezi kutokea, basi Injili haziwezi kuaminika sana. Kisha hutoa rundo zima la sheria za ushahidi ulioandikwa na sheria za ushahidi wa mdomo, nami nitawasomea, lakini hatutazijadili popote hapa. Sheria za ushahidi ulioandikwa, mkusanyiko, na muktadha .

Wainjilisti mara nyingi huweka misemo na mifano katika makundi ambayo hayakutoka kwa Yesu. Kwa hivyo, wazo ambalo wamebadilisha nyenzo hii. Pili, wainjilisti mara nyingi huhamisha misemo na mifano au kubuni muktadha mpya wa simulizi kwa ajili yao. Kisha, marekebisho na ufafanuzi.

Nambari ya tatu, wainjilisti mara nyingi hupanua misemo au mifano au huipa maelezo ya ufafanuzi.

Na nne, wainjilisti mara nyingi hurekebisha au kuhariri misemo ili kuifanya iendane na lugha yao binafsi, mtindo, au mtazamo—sifa potofu.

Nambari ya tano, maneno yaliyokopwa kutoka kwa hazina ya hadithi za kawaida au maandiko ya Kigiriki mara nyingi huwekwa midomoni mwa Yesu.

Sita, wainjilisti mara nyingi huhusisha kauli zao wenyewe na Yesu—misemo ngumu.

Saba, misemo migumu mara nyingi hulainishwa katika mchakato wa uwasilishaji ili kuzibadilisha na hali ya maisha ya kila siku.

Nane, tofauti katika misemo migumu mara nyingi husaliti mapambano ya jumuiya ya Wakristo wa mapema kutafsiri au kurekebisha misemo kulingana na hali yake. Na kisha nne kati yao, kumfanya Yesu kuwa Mkristo.

Tisa, misemo au mifano inayoelezwa katika lugha ya Kikristo ni uumbaji wa wainjilisti au watangulizi wao Wakristo. Kumbuka hali ya Kikristo ya Kiyahudi kwa kutumia maneno ya Yesu.

Misemo kumi au mafumbo yanayotofautiana na lugha au mtazamo wa injili ambamo yameingizwa yanaakisi mila za zamani lakini si lazima iwe mila zilizotokana na Yesu. Kumi na moja, jumuiya ya Kikristo huendeleza kauli za kuomba msamaha ili kutetea madai na wakati mwingine sifa, na wakati mwingine, kauli kama hizo zinahusishwa na Yesu. Misemo kumi na mbili na masimulizi yanayoakisi ujuzi wa matukio yaliyotokea baada ya kifo cha Yesu ni ubunifu wa wainjilisti au mila za mdomo zilizokuwa mbele yao.

Hakuna unabii uliotimizwa ambao tunaupata hapo —sheria za ushahidi wa mdomo kutoka kwa injili hadi kwa Yesu. Moja, ni misemo na mifano tu ambayo inaweza kufuatiliwa hadi kipindi cha mdomo cha 30 hadi 50 CE ambayo inaweza kuwa ilitoka kwa Yesu.

Pili, misemo na mafumbo yanayojaribiwa katika vyanzo viwili au zaidi huru ni ya zamani kuliko vyanzo ambavyo yamepachikwa. Tatu, misemo au mafumbo yanayojaribiwa katika miktadha miwili tofauti labda yalisambazwa kwa kujitegemea wakati uliopita. Nne, maudhui yaleyale au yanayofanana yanayothibitishwa katika aina mbili au zaidi tofauti yamekuwa na maisha yake na, kwa hivyo, yanaweza kutoka kwa mila ya zamani.

Mila tano ambazo hazijaandikwa ambazo zimenaswa na injili zilizoandikwa kwa kuchelewa zinaweza kuhifadhi mila za zamani sana: usemi na kumbukumbu. Sita, kumbukumbu ya mdomo huhifadhi vyema misemo na hadithi ambazo ni fupi, zenye kuchochea, zinazokumbukwa, na zinazorudiwa mara kwa mara.

Saba, maneno ya Yesu yaliyorekodiwa mara nyingi zaidi katika injili zilizosalia huchukua umbo la maneno ya kukisia na mafumbo. Nane, safu ya kwanza kabisa ya utamaduni wa injili, imeundwa na mafumbo na mafumbo rahisi yaliyosambazwa kwa mdomo kabla ya injili zilizoandikwa. Tisa, wanafunzi wa Yesu walikumbuka kiini au kiini cha misemo na mafumbo, si maneno yake sahihi, isipokuwa katika visa vichache. Kisha, kuna sehemu kubwa kuhusu leseni ya msimulizi wa hadithi.

Kumi, ili kuelezea kile ambacho Yesu alifikiria kuwa alisema katika matukio maalum, Yesu anawaambia, hebu tuvuke upande wa pili. Kumi na moja, ili kufupisha ujumbe wa Yesu kwa Marko, kama Marko anavyoelewa, wakati umekwisha.

Utawala wa kifalme wa Mungu unakaribia. Badili njia zenu na kuweka imani yenu katika habari njema. Ili kutabiri matokeo ya hadithi yake ya injili na kufupisha injili itakayotangazwa katika jamii yake, Marko anamwambia Yesu aseme kwamba mwana wa Adamu anakabidhiwa kwa maadui zake nao watamuua na siku tatu baada ya kuuawa atafufuka .

Kumi na tatu, ili kuelezea maoni ya Marko kuhusu wanafunzi na wengine, Marko anamwambia Yesu awaambie wanafunzi walioogopa baada ya kelele kupungua, kwa nini mnaogopa sana? Bado hamniamini, sivyo? Kumi na nne, kwa kuwa Marko anaunganisha uaminifu na uponyaji wa wagonjwa, anamwambia Yesu amwambie mwanamke ambaye amemponya tu, binti, uaminifu wako umekuponya. Maneno ya Yesu yanaeleweka kando na simulizi la Marko, na hakuweza kufanya muujiza hata mmoja hapo isipokuwa kwamba aliwaponya wachache kwa kuwawekea mikono, ingawa kila mara alishtushwa na ukosefu wa uaminifu. Ili kuhalalisha desturi ya baadaye ya kufunga, licha ya ukweli kwamba Yesu na wanafunzi wake wa kwanza hawakufunga, siku zitakuja ambapo bwana harusi ataondolewa kwao na ndipo watafunga siku hiyo.

Ili kutoa ungamo sahihi, Yesu anamwambia Marko amuulize, Marko anamwambia Yesu amuulize, watu wanasema nini kunihusu? Baadaye kidogo katika mazungumzo anauliza, vipi kuhusu wewe? Mnasema mimi ni nani? Na kisha Petro anajibu, wewe ni mpakwa mafuta, ambayo ndiyo Wakristo wanatakiwa kusema —mazungumzo tofauti. Mazungumzo ya Yesu yalikuwa ya kipekee.

Kwa kawaida inaweza kutofautishwa na hadithi za kawaida, vinginevyo ni bure kutafuta maneno halisi ya Yesu. 18. Mifano na misemo ya Yesu inapingana na chembe ya kijamii na kidini.

19. Misemo na mifano ya Yesu inashangaza na kushtua. Kwa kawaida huhitaji majukumu ya kugeuzwa au kukatisha tamaa matarajio ya kawaida ya kila siku.

20. Misemo na mafumbo ya Yesu mara nyingi huonyeshwa kwa kutia chumvi, ucheshi, na kitendawili.

21. Picha za Yesu ni halisi na zenye kung'aa. Misemo na mafumbo yake kwa kawaida huwa ya sitiari na hayana matumizi dhahiri. Na kisha mjuzi wa laconic, mjuzi wa maneno machache.

Kama sheria, Yesu haanzishi mazungumzo au mjadala, wala hajitoi kuponya watu.

23. Yesu mara chache hutoa matamko au kuzungumza kujihusu katika nafsi ya kwanza.

24. Yesu hadai kuwa masihi aliyepakwa mafuta. Hayo ni baadhi ya mbinu unazoziona katika Semina ya Yesu.

Kidogo kuhusu matokeo yao: katika kitabu cha Injili Tano, maneno ya Yesu yamechapishwa kwa rangi. Na wanatumia rangi nyekundu kwa maana bila shaka Yesu alisema hivi au kitu kama hicho.

Pinki, labda Yesu alisema kitu kama hiki. Kijivu, Yesu hakusema hivi, lakini wazo lililoanzishwa, lililomo, linakaribiana na lake. Na jeusi, Yesu hakusema hivi.

Inawakilisha mtazamo au maudhui ya mila ya baadaye au tofauti. Matokeo yake. Orodha ya misemo ya herufi nyekundu na waridi inaorodhesha misemo iliyoandikwa kwa rangi ya waridi au nyekundu kwenye kitu hiki.

Nina mjadala mdogo hapa kuhusu jinsi wanavyofanya upigaji kura. Kimsingi walichukua marumaru, na kila moja lilikuwa na marumaru nyekundu, nyekundu, kijivu, na nyeusi. Walipitisha kikapu, na unaweka kile cha msemu maalum waliokuwa wakipigia kura.

Kwa hivyo, orodha ya misemo nyekundu au waridi inaorodhesha misemo 90 iliyopata alama nyekundu au waridi, ukipenda, ikiwa na kura za kina kuhusu matoleo yao mbalimbali katika injili tofauti. Hii iko kwenye ukurasa wa 549 hadi 553 katika injili tano. Kulingana na maelezo kwenye ukurasa wa 5, 82% ya maneno yaliyohusishwa na Yesu katika injili hayakuzungumzwa naye.

Nyeusi au kijivu, ukipenda. Na hivyo, ni 18% tu ya maneno yaliyosemwa na Yesu katika injili yanakubaliwa kuwa yake, kulingana na Semina ya Yesu. Katika Marko, msemu mmoja tu unaonekana kama nyekundu halisi.

Ni nini hicho? Mlilipe mfalme yaliyo ya mfalme na Mungu yaliyo ya Mungu. Si wengi hata wanaoingia kwenye waridi. Katika Yohana, ni msemu mmoja tu unaoufanya uwe waridi.

Nabii hapati heshima katika eneo lake mwenyewe, Yohana 444. Hizi ni tafsiri zao wenyewe, kwa hivyo zina sauti ya Brooklyn kwao au kitu kama hicho. Injili ya Thomaso imepewa daraja la kwanza kuliko Yohana, mbele ya zote mbili, Yohana na Marko, ikiwa na rangi nyekundu kadhaa na rangi ya waridi inayofanana na Mathayo na Luka.

Jibu. Kitabu bora zaidi ambacho nimekiona hadi sasa katika kujibu kazi ya Semina ya Yesu ni kitabu cha Michael Wilkins na JP Moreland cha Jesus Under Fire. Usomi wa kisasa humbuni upya Yesu wa kihistoria.

Baadhi ya majibu mahususi kwa maisha ya kiliberali kwa ujumla, baadhi ya haya kabla ya Semina ya Yesu, n.k. Craig Blomberg, kazi bora, The Historical Reliability of the Gospels, iliyochapishwa na InterVarsity katika 87. Gregory Boyd, Cynic Sage or Son of God, Recovering the Real Jesus in an Age of Revisionist Replies, 1995, Bridgepoint.

William Lane Craig, Imani Sahihi, Ukweli wa Kikristo na Uombaji Msamaha, Vitabu vya Crossway, 1994. Josh McDowell, akijiunga na mshirika wake, Bill Wilson, anafanya kile unachoweza kusema ni mwendelezo wa kitabu chake cha awali, na kitabu hiki kipya ni He Walked Among Us, Ushahidi wa Yesu wa Kihistoria, Here's Life, 1988. Na Robert B. Strimple, The Modern Search for the Real Jesus, Utafiti wa Utangulizi wa Mizizi ya Kihistoria ya Ukosoaji wa Injili, Presbyterian Reformed, 1995.

Kwa hivyo hiyo ni pendekezo hapo.